

Arany Betű

BEST BOOK DESIGN FROM ALL OVER THE WORLD

Maczó Péter

Meglehetősen ünnepélyes elnevezés, ám minden bizonnyal csak igazán szép könyvek kapják meg. Nemzetközi rangot ad a tervezőnek, és a kiadók jelentős sikerként könyvelik el...

Mindenképp ezt mutatja, hogy két nap sem telt el hazaérkezésem óta, és már az idei nemzetközi szép könyv verseny leg-sikeresebbnek ítélt könyvét a kiadója az interneten is a *Goldene Letter* díjjal mutatta be.

Németország ebben világelső: a könyvnyomtatás (európai) fel-fedezése kötelez!

1963 óta rendeztek nemzetközi könyvkiállítást Lipcsében. A változások után, vagyis 1991-től a Stiftung Buchkunst feladta e nagyszabású versenynek a lebonyolítását. A világ minden tájáról a nemzeti könyves szakma elit, szép könyveit nevezik be a beküldők. *Uta Schneider*, mint a Stiftung Buchkunst igaz-

gatója (és meghívom a zsűribe) pontosabbnak s kifejezőbbnek tartja a Best book... elnevezést. A szép, mint jelző nem tükrözi igazán (és igaza van), mit takar ez a verseny valójában.

Február közepén, Lipcsében került sor az idei értékelésre. A

zsűri tagjai: *Rotraut Susanne Berner* német illusztrátor grafikus, aki 2006-ban életműdíjat kapott, *Markus Dreßen* professzor, a lipcsei Hochschule für Grafik und Buchkunst tanára, a 2004-es Arany Betű díj nyertese, *Reinhard Gassner* állami dí-

jas osztrák kommunikációs tervező és fotóművész, *prof. Esther Kit-lin Liu* Hong-Kongból, a kínai kalligráfia és experimentális tipográfia tanára New Yorkban, *Thomas Narr* a müncheni székhelyű Gräfe und Unzer nagy-

nevű kiadójának termelési igazgatója, a német Könyvkereskedelmi Akadémia tanára és *Sophie Nicolas* fiatal francia illusztrátor grafikus. Több napon át és több menetben vizsgáltuk a benevezett szép könyveket.

Idén 32 országból, hatszázvalahány munka került teríték-

re. Köztük egyiptomi, japán, litván, ausztrál, finn, lengyel, török, szlovák, és venezuelaiak. Magyar nevezés nem érkezett...

Hivatalosan 14 díj került kiosztásra: Arany Betű – nagydíj, valamint 1 db arany, 2 db ezüst, 5 db bronz érem, végül 5 db kitüntető oklevél.

A zsűri tagjai külön-külön értékelve, a fentiek alapján 14-14 könyvre tehettek javaslatot.

Mindenki saját színek szerinti könyvjelzőket használt, és folyamatosan dokumentálhatta döntéseit, mert a második menetben érvelnie kellett a kiválasztott kötetek mellett.

A „legrosszabb” változat hét-szer tizen négy, azaz kilencvennyolc esélyt tartogatott, de a válogatás 68 könyvre szűkölt.

A különböző kategóriák (szépirodalomtól az illusztrált gyermekkönyvekig, a tudományos

művektől a fotó albumokig) a könyvek azonos eséllyel indultak. A munkák ajánlásait a zsűri tagjai szavazattöbbséggel elfogadhatták vagy elvethették.

A zsűrizés a Nemzeti Könyvtár menzáján tartott rövid ebédszünettel, délelőtt-délután zajlott. Harminckét könyv maradt az utolsó válogatásra.

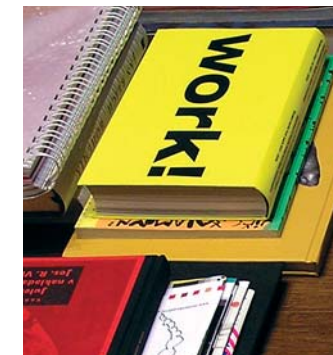
Másnap ezeket kellett a harmadára szorítanunk. Bár a vélemények néha egybecsengtek,

szívesen nyúltunk volna vissza – összevetésként – az előző napi könyvekhez is, de a szabályok szerint már nem tehetjük meg.

A legnehezebb döntésekhez kész pontozólapokat kaptunk, határozott értékekkel. Az anonim pontozásnál a díjazásra kiválasztott 14 könyvet kellett konkrét értékelésben sorrendbe állítanunk.

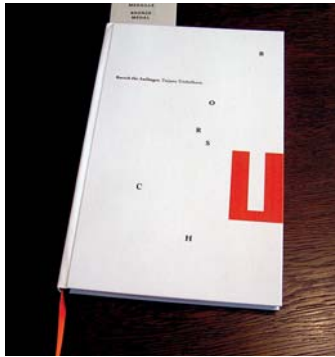
A Stiftung Buchkunst munkatársai hozzánk hasonló izgalommal számolták ki az eredményt: az Arany Betűt egy külön-külön is benevezett svájci/amerikai könyv, *Jesse Reiser* és *Nanako Umemoto* *Atlas of Novel Tectonics* című kötete nyerte el, amelyet *Reto Geiser* és *Donald Mak* tervezett a Princeton Architectural Press, New York számára.

„Amikor ezt a könyvet kézbe vesszük, a fekete, laminált puha fedél, az ezüst fólianyomás és a kerekített sarkok egy breviárium érzetét keltik. A sötétzöld előzők egy meglepetéssel te-

li kötet belépője. A könyvet példák és vonalas rajzi konstrukciók merész kontrasztjai hatják át, korunk építészetének képeivel. Klasszikus, tudatosan komponált makro- és mikrotipográf-

szített, áttekinthetően kialakított belső szerkezete a tervező KesselsKramer fantasztikus teljesítményéről tanúskodik. Egy meggyőző dokumentum.

Jonas Voegeli és Beni Roffler tervezte a zürichi Paranoia city

kötészeti kartonja, markáns vörös címsorai és a szintén erős élmetszés nem kerülte el egyikünk figyelmét sem. Kérdés, hogy a téma és a belív hagyományos tipográfiai stílusa, a fedél szuggesztív látványával miként társulhat ennél a blokkszerűen tömör könyvnél.

A 14 díjazott könyv 9 országból érkezett, és a bíráló bizottság több kötetnél is többes javaslattal választotta ki a végső ér-

tékelésbe bevont köteteket. Azt hiszem kiegyensúlyozott és jó munkát végeztünk. Azzal a bizonyossággal mondhatom ezt, hogy tudom, ugyanez a zsűri egy másik napon talán más sorrendet állított volna fel.

Az élet már ilyen, na és ilyenek a szép könyvek – az a határozatalahány, ahányat nagy örömmre kézbe vehettem. Igazi *ehrengast*ként...

fiája a használhatóságot segíti, visszatérő zöld fejezetkezdései a tagoltságot erősítik. Igényesek a jobb oldalra beragasztott műnyomó képillusztrációk.” – írja a kötet rövid méltatása.

Holland tervező, a jól ismert és díjakkal már méltán elismert alkotó, Irma Boom könyve kapott aranyérmet: A. C. Danto,

J. Simon, Stritzler-Levine Sheila Hicks. *Weaving as Metaphor* a Yale University Press, New Haven és London. A formátum, a textúra, sőt a könyv súlya is magáért beszél. A terv és a kivitel a tartalom hú tükre, fehér szépsége lenyűgöző.

A két ezüstérmes könyv egyike Japánból érkezett: *2 kilo of KesselsKramer*. Ez a kétezer oldalas munka valóságos építőkö. Egzakt, perfekt, formára, színre úgy néz ki, mint egy igazi tégl. Képekkel gazdagon dí-

Verlag Thomas Stahel *Wo-Wo-Wonige!* című érdekes tipográfiai effektekkel (vaskos groteszk és írógépbetűs koncept), lábjegyzetekkel és marginálisokkal kiegészített, a nagyvárosi lét és urbanizáció aktuális és érzékeny témájáról szóló kötetét...

Egy kínai és két német könyv kapta a bronzérmetek.

Ez utóbbi már az első nap protokollvacsoráján is heves beszédtema volt a zsűri tagjai között: James Joyce *Ulysses*-ét Werner Zegarzewski tervezte a Suhrkamp Verlag, Frankfurt am Main számára. A fedél szürke

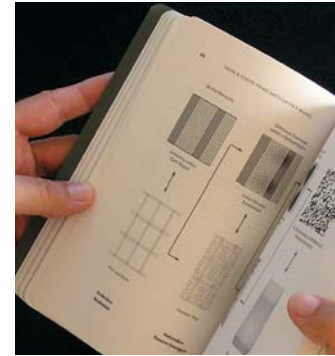
BEST

ATLAS OF

GOLDENE

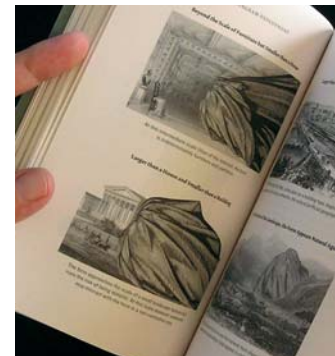
BOOKS OF

NOVEL

LETTER

THE WORLD

TECTONICS

LEIZIG

